การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

DEVELOPMENT OF A SET OF GUIDANCE ACTIVITIES TO PROMOTE SELF-UNDERSTANDING AND CAREER CHOICE OF MATTHAYOM 5 STUDENTS

ชนนิกานต์ ปักคะมา[1]

Chonnikan Pakkhama

วิกานดา ชัยรัตน์[2]

Wikanda Chairat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวเชิงร่วมมือ จำนวน 6 กิจกรรม ที่มีต่อระดับการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ใช้รูปแบบการทดลองที่มีนักเรียนในกลุ่มทดลอง 35 คน ตัวแปรตามคือ การเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริม การเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ทั้งหมด 6 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสถิติ dependent-Sample t-test ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

[1] นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Program in Counseling and Guidance Psychology student, Faculty of Education,
Nakhon Ratchasima Rajabhat University

[2] อาจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Program in Counseling and Guidance Psychology lecturer, Faculty of Education,
Nakhon Ratchasima Rajabhat University

คำสำคัญ: การเข้าใจตนเอง, การเลือกอาชีพ, ชุดกิจกรรมแนะแนว

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare the self-understanding and career choice of experimental students before and after using the guidance activity package to promote self-understanding and career choice, and 2) to study the satisfaction of Mathayom 5 (Grade 11) students with the guidance activity package to promote self-understanding and career choice of Mathayom 5 (Grade 11) students at Suratthani Thammaphithak School, Semester 2, Academic Year 2024. This research was a quasi-experimental research using an experimental design with 35 students in the experimental group. The dependent variables were self-understanding and career choice. The experimental group students participated in the guidance activity to promote self-understanding and career choice 6 times, 50 minutes each time. Data were analyzed by using the mean, standard deviation, and independent samples t-test. The results showed that the experimental group students had higher scores from the guidance activity assessment to promote self-understanding and career choice than before participating in the activities with statistical significance at the .01 level.

Keywords : Choice Career, Guidance activities, Self-Understanding

---

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้ยั่งยืน จำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาคน เพราะคนเป็นผู้สร้างและขับเคลื่อนทุกสิ่ง การพัฒนาความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทำให้บุคคลมีศักยภาพสูงสุด ซึ่งการศึกษาเป็นศูนย์กลางที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนทั้งในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม และคุณธรรม แนวคิดนี้สอดคล้องกับบริบทของสังคมในปัจจุบันที่ต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2559) การมีเป้าหมายที่ชัดเจนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนที่มีเป้าหมายจะสามารถวางแผนการใช้ความพยายาม กำหนดแนวทางการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงต้องเริ่มจากช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต คือ วัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงของการสร้างอัตลักษณ์และการค้นหาตนเอง เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม ที่จะส่งผลต่อการวางแผนชีวิตและการเลือกอาชีพในอนาคต โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเริ่มกำหนดทิศทางการศึกษาต่อและเส้นทางเลือกอาชีพของตนเองอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการ

ให้ข้อคิดเห็น **[ml1]:** ปรับใหม่ให้ตรงกับภาษาไทย

ให้ข้อคิดเห็น **[ml2]:** ใช้คำให้เสมอกัน

ของอิริค เอริคสัน (Erik Erikson) ที่ระบุว่าพัฒนาการในช่วงวัยรุ่นอยู่ในขั้นของ “อัตลักษณ์กับความสับสนในบทบาท (Identity vs Role Confusion) วัยรุ่นจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจตนเอง (Self-understanding) และการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision-Making) อย่างเหมาะสม เพื่อกำหนดทิศทางชีวิตได้อย่างมั่นคงและมีเป้าหมาย สามารถพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองได้สำเร็จ จะทำให้เกิดความเข้าใจในศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความต้องการของตนเองได้อย่างชัดเจน นำไปสู่การวางแผนชีวิตและการตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษาหรืออาชีพได้อย่างมีทิศทาง ในช่วงวัยมัธยมศึกษาตอนปลาย ถือเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ นักเรียนจะต้องเริ่มคิดและวางแผนอนาคตของตนเอง โดยเฉพาะด้านการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่โลกอาชีพ

บริบทของสถานศึกษา พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ ขาดความเข้าใจศักยภาพ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในการตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสม ทั้งนี้เป็นช่วงวัยสำคัญในการกำหนดอนาคตชีวิตของตนเอง ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ช่วยส่งเสริมการรู้จักตนเอง (Self-understanding) และการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision-Making) อย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตามแม้จะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการวางแผนอาชีพในระดับต่าง ๆ แต่ยังขาดการศึกษาเชิงลึกที่มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคต ทั้งนี้ปัญหาการขาดความเข้าใจตนเองและความไม่มั่นใจในการเลือกอาชีพเป็นประเด็นที่พบได้ทั่วไปในสถานศึกษา และได้รับความสนใจจากสังคมในวงกว้าง โดยทั้งในประเทศและต่างประเทศมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว สามารถพัฒนาศักยภาพด้านการรู้จักตนเองและการวางแผนอาชีพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง เข้าใจความสนใจ ความถนัด และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 ; กฤตวรรณ คำสม, 2557 ; มนตรี หลินภู, 2568 ; จุฑามณี มะลิหวล และวิกานดา ชัยรัตน์, 2568)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนา ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การสะท้อนคิด และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเองและสามารถวางแผนได้อย่างมีทิศทาง ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยดังกล่าวจะช่วยตอบสนองเชิงวิชาการที่เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเป็นการบูรณาการแนวคิด Self-understanding และ Carre decision-making เข้ากับกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนแนวทางการพัฒนาโปรแกรมแนะแนวให้สอดคล้องกับพัฒนาการของวัยรุ่น และเป็นต้นแบบเพื่อช่วยให้บุคลากรทางการแนะแนวจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อยกระดับคุณภาพของการแนะแนวของโรงเรียนโดยรวม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวเชิงร่วมมือ จำนวน 6 กิจกรรม ที่มีต่อระดับการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

สมมติฐานการวิจัย

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงร่วมมือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ จะมีคะแนนการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประเภทและแบบของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประเภทและแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) เพื่อเปรียบเทียบการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 401 คน โดยมีการจัดการเรียนการสอนแบบคละความสามารถในแต่ละห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 35 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)โดยผู้วิจัยคัดเลือกห้องเรียนที่มีลักษณะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมทดลอง และได้รับความยินยอมจากครูประจำชั้น

ให้ข้อคิดเห็น **[ml3]:** ตรวจสอบเพราะไม่ตรงกับบทคัดย่อ

ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันของคำศัพท์เฉพาะและข้อความ ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะและข้อความดังนี้

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 35 คน

การเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถประเมินความสามารถและตัดสินการเลือกอาชีพให้สาอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง และสามารถปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอาชีพนั้น แบ่งออกเป็น

1) ด้านการประเมินตนเอง (Self-appraisal) หมายถึง การรู้จักศักยภาพ ความสนใจ และความถนัดของตนเองเพื่อวางแผนสู่อนาคต

2) ด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Gather Occupational Information) หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ แนวโน้ม และโอกาสในตลาดแรงงาน

3) ด้านการเลือกเป้าหมาย (Goal selection) การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

4) ด้านการวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดแนวทางและขั้นตอนเพื่อบรรลุเป้าหมายทางอาชีพ

5) ด้านการแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง การจัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนหรืออาชีพ

ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึงกิจกรรมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ฝึกคิด ปฏิบัติโดยการร่วมมือและการยอมรับซึ่งกันและกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ

1.2 แบบวัดการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ โดยดัดแปลงตามแนวคิดของ Tyler &Betz, (Tyler & Betz,1983 ; พิมพ์พลอย ปานเพชร และวรางคณา โสมะนันทน์, 2566)

ให้ข้อคิดเห็น [C4]: ไม่มีในอ้างอิงตอนท้าย

การหาคุณภาพ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือและกิจกรรม

ชุดกิจกรรมแนะแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ

2) กำหนดนิยามปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม ซึ่งในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยได้พิจารณาสร้างตามแนวคิดแนวคิดของ Tyler &Betz, (Tyler & Betz,1983) จัดทำชุดกิจกรรมแนะแนว โดยมีจำนวนทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้

(1) กิจกรรมที่ 1 : สะท้อนตนเอง

(2) กิจกรรมที่ 2 : การสำรวจความสนใจ

(3) กิจกรรมที่ 3 : การประเมินบุคลิกภาพ

(4) กิจกรรมที่ 4 : วิชาที่ชอบ คณะที่ใช่

(5) กิจกรรมที่ 5 : การเขียน SOP

(6) กิจกรรมที่ 6 : เปิดโลก TCAS

3) กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่องการแนะแนว จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence = IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.0

4) นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจและการเลือกอาชีพที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมด้านการศึกษาและอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

5) นำชุดกิจกรรมแนะแนวการส่งเสริมการเข้าใจและการเลือกอาชีพนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบวัดการส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาและค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพเพื่อดำเนินการสร้างแบบวัดตามแนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอล์แลนด์ และดัดแปลงข้อคำถาม Tyler & Betz (Tyler & Betz,1983; อ้างถึงในพิมพ์พลอย ปานเพชร และวรางคณา โสมะนันทน์ (2566) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ด้านการประเมินตนเอง ด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และด้านการเลือกเป้าหมาย โดยข้อคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดข้อคำถาม 5 ระดับตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ให้ข้อคิดเห็น **[ml5]:** ได้แก้อะไรบ้าง

2) นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน จากนั้นจึงนำมาหาค่าความเที่ยง ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 และหาค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.26-0.84

3) นำแบบวัดการส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ เพื่อใช้ประกอบการวิจัยโดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 35 คน โดยกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบวัดด้านการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

ให้ข้อคิดเห็น **[C6]:** ข้อมูลขาดหายไป

2.

ขั้นดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 ชุด ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน จนถึงวันที่ 30 ธันวาคม รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง

2.หลังจากทำกิจกรรมเสร็จสิ้นผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบวัดด้านการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ซึ่งเป็นแบบทดสอบเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อน จำนวน 30 ข้อ

3. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้แก่นักเรียนคนละ 1 ฉบับ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนด้วยด้วย ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ

ขั้นหลังการทดลอง

1. นำคะแนนจากแบบวัดด้านการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมชุดแนะแนวมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

2. นำคะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจชุดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและระดับความพึงพอใจ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (Inferential Statistics) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบ t-test ชนิด Dependent Samples (Paired-Samples t-test)

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง (n=35) ระหว่างก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้สถิติทดสอบ Paired-Samples t-test ผลการวิเคราะห์แสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนกลุ่มทดลอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนทดลอง	35	156.85	27.40		
หลังทดลอง	35	172.67	18.81	10.89	.000*

*P< .001 แสดงว่านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพสูงกว่าก่อนการทดบองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนบะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวที่พัฒนาขึ้น โดย “กิจกรรมที่ 1 การสะท้อนตนเอง” และ “กิจกรรมที่ 2 การสำรวจความสนใจ” เป็นการพัฒนา**ด้านความเข้าใจตนเอง (Self-Understanding)** เป็นกิจกรรม นักเรียนสามารถรู้จักศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน ความสนใจและคุณค่าของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Super (1990) ที่ชี้ว่า ช่วง “Exploration Stage” จะเริ่มช่วงสำรวจโลกของงานและเรียนรู้ข้อมูลอาชีพ เพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดย Superเสนอว่า การพัฒนาอาชีพเริ่มต้นจากการสร้างภาพลักษณ์ตนเองความสำเร็จนี้ โดยมีความสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดของ Erikson กล่าวว่า วัยรุ่นพยายามค้นหาตนเองจากสภาพร่างกายที่มองให้ และจากความรู้สึกที่แตกต่างกันรวมทั้งจากความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในแนวทางใหม่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องตน (จตุพร ลิ้มมั่นจริง.2554)) จากการทำ “กิจกรรมที่ 3 การประเมินบุคลิกภาพ” และกิจกรรมที่ 4 “วิชาที่ชอบ คณะที่ใช่” เป็นการพัฒนา**ด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Gather Occupational Information)** พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ แนวโน้ม และโอกาสในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงบุคลิกภาพของตนเองกับสาขาอาชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพทางอาชีพของ Holland (1997) กล่าวว่า บุคคลจะรู้สึกพึงพอใจและประสบความสำเร็จในอาชีพที่สุดเมื่อบุคลิกภาพของตนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของอาชีพ “กิจกรรมที่ 5 การเขียน SOP” เป็นการพัฒนา**ด้านการเลือกเป้าหมาย (Goal Selection)** มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนได้มี การตั้งเป้าหมาย เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายด้านการเรียนและอาชีพที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ และความต้องการของตนเอง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนนิกานต์ ปักคะมา และวิกานดา ชัยรัตน์ (2568) ที่พบว่าหลัง

ให้ข้อคิดเห็น [ml7]: ปรับข้อมูลในตารางให้เสมอกัน

ให้ข้อคิดเห็น [C8]: ไม่ตรงกับอ้างอิงตอนท้าย

การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้อย่างมีเหตุผลและมั่นใจมากขึ้น และผลดำเนินการ “กิจกรรมที่ 6 การเปิดโลก TCAS ” เป็น**การพัฒนาด้านการวางแผน (Planning)** เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการวางแผนเส้นทางการศึกษาต่อ การเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย (TCAS) และพัฒนาทักษะที่จำเป็นเพื่อเข้าสู่อาชีพอย่างมีระบบ กระบวนการทั้งหมดนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเองในระดับลึกซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการวางแผนอนาคตสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) ที่กล่าวว่า “Self-Efficacy” เป็นการลงมือปฏิบัติจริงและช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการวางแผนและตัดสินใจของผู้เรียน

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง และสามารถกำหนดเป้าหมายทางอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยรูปแบบกระบวนการจัดกิจกรรมดังกล่าว ได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบตามแนวคิดของ Noe และคณะ (2003) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การประเมินตนเอง การตรวจสอบความเป็นจริง การตั้งเป้าหมาย และการวางแผนปฏิบัติการ ชุดกิจกรรมแนะแนวนี้เป็นการมุ่งเน้นนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Active Participation) ซึ่งเป็นหัวสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุกของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนผล โดยการเข้าร่วมกิจกรรมแบบร่วมมือ เช่น การสนทนากลุ่ม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการเขียนแผน SOP ทำให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้และยืนยันตัวตนทางอาชีพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1997) ที่อธิบายว่า “การรับรู้ความสามารถของตนเอง” (Self-Efficacy) เป็นแรงผลักดันภายในที่สำคัญในการสร้างแรงจูงใจและความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย เมื่อนักเรียนได้เห็นความก้าวหน้าของตนเองจากการทำกิจกรรม จะเกิดความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถพัฒนาได้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการพัฒนาอัตลักษณ์ทางอาชีพผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ สะท้อนแนวทางของการแนะแนวในศตวรรษที่ 21 ที่ไม่ได้มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีการส่งเสริมสมรรถนะชีวิต (Life Competencies) ที่จำเป็นต่อการอยู่สังคม โดยเป็นการขยายขอบเขตของการแนะแนวให้กลายเป็นพื้นที่การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องและได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศหลายฉบับที่ยืนยันถึงประสิทธิผลของชุดกิจกรรมแนะแนว โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Lent, Brown และ Hackett (1994) ในทฤษฎี Social Cognitive Career Theory (SCCT) ชี้ให้เห็นว่าความเชื่อในความสามารถของตน (Self-Efficacy) และการคาดหวังผลลัพธ์ (Outcome Expectation) และการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอาชีพของบุคคล การจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ การสะท้อนคิด และการได้รับแรงเสริมเชิงบวกจากครูแนะแนว ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจภายในและมีความสนใจทางอาชีพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา เช่น แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ Self-Directed Search (SDS) ของ John L. Holland ซึ่งบุคลิกภาพและความสนใจออกเป็น 6 ประเภท (RIASEC) จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจลักษณะเฉพาะของตนเองในละมิติและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับอาชีพที่เหมาะสม โดยการใช้เครื่องมือร่วมกับกิจกรรมสะท้อนคิด (Self-Reflection) ทำให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) และสามารถวางแผนพัฒนาตนเองในทิศทางที่

ให้ข้อคิดเห็น [C9]: อ้างอิงแบบภาษาอังกฤษ และไม่มีในอ้างอิงตอนท้าย

สอดคล้องกับความสามารถ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ชุติมา ทองมีขวัญ และคณะ (2565 : บทคัดย่อ) และ มณีรัตน์ แก้วการไร่ และปวีณา อ่อนใจเอื้อ (2564 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพได้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนนิกานต์ ปักคะมา และวิกานดา ชัยรัตน์ (2568 : บทคัดย่อ) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในอาชีพ และมีทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ พิมพ์พลอย ปานเพชร และวรางคณา โสมวรรณ (2566 : บทคัดย่อ) ที่ยืนยันว่ากิจกรรมแนะแนวช่วยเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้จริง กล่าวโดยสรุป ชุดกิจกรรมแนะแนวที่พัฒนาขึ้นไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อพัฒนาการของวัยรุ่นที่ต้องการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง (มนตรี หลินภู, 2568) แต่ยังดำเนินไปตามปรัชญาพื้นฐานของการแนะแนวที่มุ่งเสริมพลังให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือและจัดการปัญหาของตนเองได้ ((สรรเสริญ หุ่นแสน, 2564 ; กฤตวรรณ คำสม, 2557) องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จึงชี้ชัดว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้าง “สมรรถนะการวางแผนชีวิต” ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น จำเป็นต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจนตั้งแต่การประเมินตนเองไปจนถึงการวางแผน และต้องเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สรุปผลงานวิจัยได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองและมีความสามารถในการเลือกอาชีพเพิ่มขึ้นโดยเห็นได้จากคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมที่สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่ากระบวนการและเนื้อหาของกิจกรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในการค้นหาและวางแผนเส้นทางอนาคตของตนเองได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. **ข้อเสนอแนะทั่วไป**

1.1 เชิงปฏิบัติ ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องภาคเรียนละ 1 ครั้ง ขึ้นไป และควรปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

1.2 เชิงนโยบาย สนับสนุนให้มีงบประมาณและเวลาในตารางเรียนสำหรับกิจกรรมแนะแนว

1.3 เชิงวิชาการ ควรทำวิจัยซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้นหรือโรงเรียนต่างภูมิภาค และเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงห้องเดียว งานวิจัยต่อไปควรเพิ่มจำนวนตัวอย่าง เนื่องจากไม่มีการติดตามผลระยะยาว ควรศึกษาผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกสาขาเรียนในมหาวิทยาลัย

2.2 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวในรูปแบบสื่อออนไลน์หรือเกมจำลองอาชีพ เพื่อให้เข้ากับบริบทดิจิทัลของนักเรียนยุคใหม่

เอกสารอ้างอิง

กฤตวรรณ คำสม. (2557). **การแนะแนวเบื้องต้น.** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

จตุรพร ลิ้มมั่นจริง. (2554). วิธีการสอนวิชาการแนะแนว. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฑามณี มะลิหวล และวิกานดา ชัยรัตน์. (2568). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มความสนใจทางด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์. **วารสารชัยพฤกษ์ภิรมย์** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 7 (1),17-28.

ชนนิกานต์ ปักคะมา และวิกานดา ชัยรัตน์. (2568). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้แนวคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร(วคคส.)**,9 (17), 1-11.

ชุติมา ทองมีขวัญ และ คณะ. (2565). การเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว. **วารสารวิจัยธรรมศึกษา**, 5(2), 127-139.

พิมพ์พลอย ปานเพชร และวรางคณา โสมวรรณ. (2566). ผลของกิจกรรมแนะแนวต่อการเสริมสร้าง การรับรู้ความสามารถของตนในการเลือกอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 8(2), 891-902.

มนตรี หลินภู. (2568). **จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้สำหรับครู.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). ลำปาง : กิจเสรีการพิมพ์.

มณีรัตน์ แก้วการไร่ และปวีณา อ่อนใจเอื้อ (2564). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านอาชีพเพื่อพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชดำริ. วารสารวิทยาลัย**นครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),**15(3), 25-37.

ศศิวิมล เกลียวทอง. (2556). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal,** 6(3), 443- 460.

สรรเสริญ หุ่นแสน. (2564). การแนะแนวในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : เลย์ปริ๊นส์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2559). **การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2559).**การออกแบบกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการพัฒนาทักษะสำหรับผู้เรียน.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Bandura, A .(1977). **Social Cognitive Theory.** Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

Bandura, A. 1997. "**Self-efficacy: The exercise of control.**" New York: Freeman, 22(1), 63-81.

Holland, J L. (1997). **Making vocational choices : A theory of Vocational personalities and work environment**. Odessa, FL : Psychological Assessment Resources.

~~Lent, R. W., & Brown, S. D. 1996. "Social cognitive approach to career development: An overview." **The Career Development Quarterly**, 44(4), 310-321.~~

Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (1994). Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. **Journal of**

ให้ข้อคิดเห็น [C10]: ดึงข้อมูลขึ้นไปต่อกันให้ข้อมูลเป็นบรรทัดเดียวกัน

ให้ข้อคิดเห็น [C11]: ตรวจสอบในเนื้อหาหาไม่มีให้ตัดออก

ให้ข้อคิดเห็น [C12]: ไม่มีในเนื้อหา

vocational behavior, 45(1), 79-122

Nancy E. Betz and Gail Hackett. (2006). Career Self-Efficacy Theory : Back to the Future. Journal of Carrer Assessment. 14(1), 3-11.

Super, D. E. (1990). *A life-span, life-space approach to career development*. San Francisco: Jossey-Bass.

Taylor, K.M., & Betz, N.E. (1983). Applications of self-efficacy theory to the Understanding and treatment of career indecision. **Journal of Vocational Behavior,** 22(2), 63-81.

ให้ข้อคิดเห็น [C13]: ตรวจสอบในเนื้อหาหาไม่มีให้ตัดออก

ให้ข้อคิดเห็น [C14]: ตรวจสอบในเนื้อหาหาไม่มีให้ตัดออก